

HI SALTA!

... aneb, ukaž co umíš!

Mimořádné číslo, vydáno v listopadu 2009

LISTOPAD 1989 & UK FTVS

Věra Čáslavská vzpomíná...

Listopad 1989 a polistopadové období bylo velmi hektické s neopakovatelnou atmosférou, bylo to něco jako úprk dějinami. Nejen proto velmi vítám tuto příležitost si vše po 20 letech znovu připomenout a podělit se o své zážitky. Za pochodu a doslova pořád v poklusu jsme řešili věci a mockrát jsme se shodli, že jsme zapoměli jíst, pít. Ale ráda na všechny své bývalé kolegy vzpomínám, byli jsme ohromná parta, neexistovalo, že by se někdo na někoho osočil nebo se urazil, jeden druhému jsme se snažili odlehčit od starostí a úkolů, prostě, to už se dneska nevidí.

Ráda vzpomínám i na to, jak se stalo, že „Rudá Sorbona“, Vysoká škola politická ve Vokovicích, která patřila pod vnitro, připadla mé alma mater, a sice Fakultě tělesné výchovy a sportu UK.

Na hradě u pana prezidenta Václava Havla jsem měla na starosti mj. i školství, chodili za mnou zástupci studentů, Martin Mejstřík, Šimon Pánek, a oslovili mě i Sokolové, kteří chtěli svůj stánek, Tyršův dům, konečně zpět. Tím by ale Fakulta tělesné výchovy zůstala bez střechy nad hlavou. Jako absolventka FTVS jsem neváhala pomoci. Zavolala jsem na ministerstvo vnitra, přemluvila náměstkyni nepřítomného ministra Sachra a šla s ním do tělocvičny plné studentů fakulty tělesné výchovy, kteří chtěli vědět, jestli se budou mít kde učit. Tam jsme zástupce vnitra přesvědčili, že sport je důležitý pro výchovu k mravnosti, zdraví i pro zdravotní prevenci a musí mít svou budovu a vysoká škola politická je k nepotřebě a prázdná. Především to podepsal, až ale poté, co jsem to podepsala já jako zástupce Hradu. Pak to šlo po složité procedurální linii, naprosto zákonně, ale nakonec se to podařilo zásluhou řady nových politiků ve spolupráci se studenty a akademickými funkcionáři FTVS a UK. A tak se studenti tělovýchovy a sportu mohli stěhovat... a tomu jsem z celého srdce ráda!

Vaše

Věra Čáslavská

Věra Čáslavská

Absolventka trenérství FTVS UK v roce 1974.

Držitelka sedmi zlatých a čtyř stříbrných olympijských medailí v gymnastice z let 1960–1968. Po roce 1989 se stala poradkyní prezidenta Václava Havla pro sociální oblast a sport. V letech 1990–1992 byla předsedkyní Československého olympijského výboru a poté do roku 1996 předsedkyní Českého olympijského výboru.

Zahájení akademického roku 1990/91 na vysokých školách na nádvoří UK FTVS: proděkan FTVS Josef Dovalil, Věra Čáslavská, rektor UK Radim Palouš, prezident republiky Václav Havel a proděkan FTVS František Dvořák.

SOCIALISTICKÝ REALISMUS SVĚDKEM REALISMU REVOLUČNÍHO

Když si dnes řeknou studenti, že pojedou do Vokovic nebo na „fakultu“, těžko se toho někdo zalekne, neboť na tom není nic zvláštního. V roce 2009 sídlí v areálu na adrese José Martího 31 Fakulta tělesné výchovy a sportu a to, že sem míří studenti

každý den, že pendlují mezi Vokovicemi, bazénem v Tyršáku anebo Nosticárnou, nikoho nemůže vyvést z míry. Nicméně 24. listopadu roku 1989 tomu bylo zcela jinak. V budově ve Veleslavíně nesídlila FTVS, ale Vysoká škola politická ÚV KSČ, a právě zde, na půdě dnešní fakulty, mimořádně zasedal

pokračování na straně 8

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou speciální číslo fakultního časopisu HIC SALTA! věnované 20. výročí tzv. Sametové revoluce. Toto výročí je pro nás velice významné, neboť již můžeme hovořit o celé nové generaci, která vyrůstá v demokratické společnosti.

Je pro nás ctí, že se o své vzpomínky na rok 1989 s námi podělila absolventka FTVS UK, legenda československého, ale i světového sportu, naše nejúspěšnější olympionička, pozdější poradkyně prezidenta Václava Havla paní Věra Čáslavská.

Z celého mimořádného čísla na Vás, doufáme, dýchne vzrušenost a naléhavost tehdejší doby. Navíc po přečtení získáte povědomí o tom, že studenti naší fakulty byli v té době v první linii a mimořádně aktivní a obětaví, což je myšleno nejen obrazně, ale vlastně je to pravda doslovně... Víte totiž, kdo tvořil první – spontánní ochranku budoucího prezidenta naší republiky? Také se možná dozvíte více o historii a symbolické úloze, kterou sehrála budova naší školy ve Vokovicích (dle územního plánu na okraji Veleslavína). Slovo dostal tehdejší děkan FTVS UK prof. Václav Hošek, který popisuje složitosti přesunu FTVS z prostor Tyršova domu do nových prostor bývalé Vysoké školy politické ÚV KSČ.

Obě sídla FTVS se víceméně shodou řady okolností zapsala do kroniky oné vzrušující doby. Poloha Tyršova domu na Malé Straně přímo vyzývala k zaznamenání událostí, které předcházely listopadu 1989. I současná budova FTVS UK, tehdy známá jako vokovická Sorbona, má v historii listopadových událostí své místo. Vše se dozvíte v předkládaných osobních vzpomínkách pamětníků listopadových událostí z roku 1989 a z osobních vzpomínek zástupců bývalých studentů, kteří dle vlastního vnímání atmosféry Sametové revoluce popisují své zážitky.

Mnozí naši studenti nezažili marasmus normalizace. Fronty na banány, Tuzex, výjezdní doložku a devizový příslib znají jen z vyprávění. Při pohledu na dnešní politické a ekonomické dění v naší zemi je jen dobře si čas od času události listopadu 1989 připomínat. Vzpomínat na tu neuvěřitelnou euforii, s jakou jsme svobodu přijali. Snad nás to přiměje vedle svobody přijmout i odpovědnost za to, jak se svobodou nakládáme.

Závěrem bychom se rádi omluvili všem jazykovým puritánům za občasně expresivní výrazy, které se v autorských textech místy objevují. Články jako obvykle sice prošly jazykovou korekturou, avšak vzhledem k charakteru příspěvků, ale především k svébytnosti oslovených pamětníků, ani nemohla být příliš striktní, protože jednou z bitev dnešních příspěvatelů byl i boj za svobodu slova...

Redakce

MÍSTOPISNÉ SOUVISLOSTI

Můžeme říci, že Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy má spojitost s listopadovými událostmi roku 1989 a také s událostmi, které tomu předcházely. Významnou roli sehrálo umístění Fakulty tělesné výchovy a sportu v prostorách Tyršova domu na Malé Straně. Díky poloze se tak studenti i učitelé mohli setkávat před rokem 1989 s akcemi, které se vymykaly každodennímu životu v tehdejší socialistické společnosti. Namátkou můžeme zmínit prosinec 1988, kdy francouzský prezident Francois Mitterand v sídle velvyslanectví své země v Praze na Malé Straně uspořádal snídani pro osm předních československých disidentů. V prosinci téhož roku jsme mohli zaznamenat významná bezpečnostní opatření u tzv. Lennonovy zdi, která se nachází na Velkopřevorském náměstí na Malé Straně, tedy poblíž Tyršova domu. Mírový klub Johna Lennona zde společně s dalšími nezávislými iniciativami uspořádal pietní vzpomínku na Johna Lennona. Velice silným a bezprostředním zážitkem pak pro studenty i peda-

gogy FTVS byl exodus východoněmeckých občanů přes velvyslanectví Spolkové republiky Německo do SRN v období září a říjen 1989. Se zahájením zimního semestru školního roku 1989/90 jsme se na Újezdě a v Hellichově ulici setkali s invazí východoněmeckých trabantů. Bylo na denním pořádku, když jsme vystupovali z tramvaje v Hellichově ulici nebo na Újezdě a kolem nás plno odstavených trabantů s klíčky v zapalování, ve dveřích či na větvích stromů. Skutečně jsme tak mohli vnímat určité události, které nepatřily do koloritu tehdejší doby.

V současné době, kdy je naše fakulta přestěhována do Vokovic, respektive do Veleslavína, můžeme také vnímat určité souvislosti s listopadem 1989. V pátek 24. 11. 1989 proběhlo v dnešním kongresovém sále mimořádné zasedání ÚV KSČ, na kterém dali k dispozici své posty členové politbyra v čele s tehdejším generálním tajemníkem ÚV KSČ Miloušem Jakešem (viz strana 1).

Místopisný kruh se zatím uzavírá. Po 11 měsících od listopadových událostí roku 1989 odhaluje na nádvoří naší fakulty prezident republiky Václav Havel sochu Václava Frydeckého Prométheus a tím zahajuje akademický rok na vysokých školách, první v nových demokratických podmínkách.

Redakce

SAMETOVÉ POJMOSLOVÍ

Pro vysvětlení pojmů, se kterými se v jednotlivých člancích setkáte, jsme vytvořili sametové pojmosloví.

- **ČOS** – Česká obec sokolská
- **Čs. sport** – Československý sport, československý sportovní deník, v současnosti sportovní deník Sport
- **ČSTV** – Československý svaz tělesné výchovy, tělovýchovná organizace
- **ČÚV ČSTV** – Český ústřední výbor Československého svazu tělesné výchovy
- **Dům pionýrů** – zařízení pro volnočasové aktivity pionýrů
- **Hlas Ameriky** – v tehdejší době pro obyvatele ČSSR zakázaná rozhlasová stanice, která vysílala z Washingtonu DC
- **Charta 77** – neformální československá občanská iniciativa
- **chartista** – signatář Charty 77
- **LM** – Lidové milice, „ozbrojená“ složka dělnické třídy v jednotlivých závodech
- **MěV KSČ** – Městský výbor Komunistické strany Československa
- **MV** – Ministerstvo vnitra
- **MV SSM** – Městský výbor Socialistického svazu mládeže
- **OF** – Občanské fórum
- **politbyro** – politické byro, jinak předsednictvo strany
- **PTV** – posluchač tělesné výchovy
- **SNB** – Sbor národní bezpečnosti
- **StB** – Státní bezpečnost
- **Stadion** – sportovní časopis
- **Svobodná Evropa** – v tehdejší době pro obyvatele ČSSR zakázaná rozhlasová stanice, která vysílala z Mnichova
- **Tyršův dům, Tyršák, TD** – současná budova České obce sokolské na Újezdě, v době listopadu 1989 zde sídlila Fakulta tělesné výchovy a sportu
- **ÚV ČSTV** – Ústřední výbor Československého svazu tělesné výchovy
- **ÚV KSČ** – Ústřední výbor Komunistické strany Československa
- **ÚV SSM** – Ústřední výbor Socialistického svazu mládeže
- **VB** – Veřejná bezpečnost
- **Velká tělocvična** – gymnastická tělocvična v Tyršově domě
- **VŠP ÚV KSČ** – Vysoká škola politická Ústředního výboru Komunistické strany Československa

ROZHOVOR S FRANTIŠKEM DVOŘÁKEM

Doc. PhDr. František Dvořák, CSC.,
bývalý proděkan pro rozvoj FTVS UK v letech
1990-1996.

V současnosti člen Výkonného výboru Českého olympijského výboru a jeho místopředseda pro sport, předseda České asociace univerzitního sportu.

Jakou roli sehráli studenti UK FTVS v listopadových dnech před 20 lety?

Studenti byli zcela hegemonem celého toho dění. Možná se to málo zdůrazňuje, ale FTVS byla jedna z prvních, která to rozpohybovala. Všechno to začalo shromážděním na Albertově. Když se šlo z Albertova, tak se celá řada lidí s tím, že je konec, začala pomalu rozcházet. Následně se spontánně zahrulo na Národní třídu a proběhlo to, co je všeobecně známo.

Některí naši posluchači byli zadrženi. Byli předvedeni do Bartolomějské (tehdejší sídlo StB) a vyslycháni. Hned následující pracovní den se udělal mítink ve velké tělocvičně, kde ti, kteří byli zatknuti, popisovali, co se tam dělo. To si myslím, bylo velkým impulsem. Bylo to takovým spontánním nakopnutím. Ta atmosféra se posunula naprosto někam jinam.

Jak probíhaly ty další dny na fakultě?

V reakci na to, co se odehrálo 17. listopadu na Národní, se udělaly další mítinky. Jednotlivé fakulty se začaly domlouvat, že se třeba sejdeme někde a potáhneme na Václavák. A šlo se. V tyto dny bylo ještě vidět, že to byli opravdu jen ti studenti a učitelé. Ostatní lidé stáli na chodnících a teď nevěděli jestli se přidat, nebo ne. Ta praxe z minulého období, kterou měli všichni pod kůží, byla, že se musejí chovat určitým způsobem, aby přežili a mohli existovat. To se postupně začalo měnit, ale studenti byli tím hegemonem.

A konkrétně studenti fakulty?

Naši studenti byli přímo u centra dění. Hoši z úpovných sportů dělali první ochranku těch lidí, kteří se tenkrát spontánně postavili do čela listopadových událostí. Byli nahoře na balkoně Melantrichu na Václaváku. Bratři Jáklové byli šéficí a vzali si k sobě judisty z VŠK Praha. V Tyršáku se denně dělaly mítinky ve velké tělocvičně. Neustále se monitorovala situace.

Vybavujete si nějaký speciální moment ze života fakulty v těchto revolučních dnech?

Přes ten velký dvůr v Tyršáku, kde byla dříve dráha, bydlel Radim Palouš, pozdější první polistopadový rektor Karlovy univerzity. Ten když viděl, že je na fakultě ta správná atmosféra a základna a že studenti fakt do toho jdou, tak hned přišel na mítink do velké tělocvičny. A zároveň se podařilo, že tam přišel

Pavel Tigrid. Fakulta byla prvním místem, kde Radim Palouš znovu vystoupil na akademické půdě po nuceném pobytu v ústraní. Fakultě to také nezapomněl a když se formovaly nové orgány, tak fakulta tam vždy měla svoje místo. Když bylo legitimně zvolené nové vedení univerzity, tak se stal prorektorem muzikolog Mihule, který na fakultě doprovázel gymnastky a kterého jsme nominovali.

Jak to vůbec bylo tenkrát s organizací pořádaných mítinků a akcí?

Ta organizace se udělala velmi rychle. Takový ten chaos, který byl z počátku trval jen chvíli. Okamžitě se prosadili přirozené vůdčí osobnosti. Začala koordinace především s AMU. To bylo velké spojení. No a začaly se koordinovat výjezdy, mítinky, vysvětlování atd.

Jak proběhl samotný vnitřní přerod na fakultě?

Ten dualismus, který na fakultě byl - vedení fakulty na jedné straně a stranický výbor na druhé se vyřešil záhy, poměrně velmi rychle a nekonfliktně. Stranický výbor včas pochopil, že se mění dějiny a nebyly v tomto směru žádné střety. Odešli do ústraní a okamžitě se zformovalo Občanské fórum a začaly se dít následné změny.

Všechny tyto události se odehrávaly ještě v Tyršáku, dnes fakulta sídlí ve Vokovicích...

Fakulta tenkrát sídlila v Tyršáku. Nicméně jsme si uvědomili, že je potřeba se rychle zorientovat, jak se bude ubírat dál sportovní prostředí. Byli jsme v Tyršáku a když jsme si to promítli zpátky, tak samozřejmě to byla kolébka Sokola se vším všudy. Posvátné místo. Rychle jsme si uvědomili, že Sokol dostane Tyršák zpátky. Hned jsme také oslovili opětovně se formující Sokol, jehož představitelé začali vylézat z ilegality. Okamžitě jsme jim poskytli místnost. V malé tělocvičně jsme udělali kanceláře, dali jim tam stoly, aby měli nějakou základnu. To byl první impuls, z kterého bylo jasné, že fakulta tam nemůže zůstat.

Začaly první rozhlížečky a samozřejmě se nám do hledáčku dostala Sorbona. Jak jsme věděli, že do Tyršáku přijdou Sokolové, tak jsme také věděli, že Vysoká škola KSČ, sídlící ve Vokovicích, bude mít jepičí život. Tak jsme za to vzali. V celé té akci samozřejmě sehrála velkou roli Věra Čáslavská, kterou jsme oslovili jako absolventku fakulty a člověka, který se pohyboval v těch dnech v úplném top vedení Občanského fóra. Celý ten proces byl ukončen podpisem ministra vnitra Langoše a fakulta se přestěhovala a začala nový život.

Filip Hubáček
externí redaktor

LISTOPAD 1989 OČIMA VÍTA CHALUPY

Pátek 17. listopadu 1989 aneb co se událo od pátku do neděle

Připravuje se vzpomínková akce k 50. výročí uzavření vysokých škol fašisty a smrti studenta Jana Opletala. Kupujeme květiny a svíčky a vůbec netušíme, jak by to mohlo dopadnout. Jak to skutečně dopadlo, všichni dobře víme. Navždy však ve mně zůstane jeden zážitek z večera na Národní třídě. Před sebou vidím bílé helmy, za mnou se objevují obrněné transportéry s radlicemi, ne nepodobnými těm, které hrabou sniž. Teď tam však stojí bezbranní lidé! Dav se začíná zhušťovat, vzpomínám na Sheffield, kde se při fotbale umačkalo kolem stovky lidí. Bojím se, abych nespadl na zem. To by byl můj konec. Jen s několika poplácáními obuškem po zádech odcházím uličkou hanby, kterou vytvořili maskovaní..., ale kdo to vlastně byl, vám nepovím. Když usedám v autobuse, který mě konečně odveze domů, ještě se celý třesu a připadám si jako slaboch, že jsem nepomohl těm, kteří tam zůstali

ležet. Ale ono to fakt nešlo. Nejlepší je všechno zaspát.

V sobotu osmnáctého hltám všechny novinové články, které by měly informovat o tom, co se stalo. Všude hrozně lžou a je mi z toho nejen smutno. Večer mě kontaktují kamarádi z Fakulty žurnalistiky UK, že se na neděli chystá sraz vysokoškoláků jednotlivých fakult a připravuje se stávka. Z Hlasu Ameriky se dovídám o smrti jednoho studenta (dnes už vím, že to tak nebylo, ale pořád si nejsem jistý) a musím si jít opět lehnout.

Pražské koleje Hvězda ve Střešovicích už od rána žijí stávkou. „Není přece možné, aby si něco takového dovolili!“ ozývá se velmi často. Nelze než souhlasit. I Fakulta tělesné výchovy a sportu UK se zapojuje. Odpoledne obcházím s kamarádem naši kolej a vysvětluje mě přespolním, co se stalo, a jaké je stanovisko ostatních vysokých škol. Všichni ho chápou. Ještě jednou se ten den scházíme ve Hvězdě, kde děkan Matematicko-fyzikální fakulty UK demontuje

smrt studenta. Ještě, že tak. V tu chvíli přibíhá člověk a oznamuje, že se kolem kolejí zelená a bylo by dobře setkání rozpustit a od pondělka začít stávkou vysokých škol. I my tělocvikáři připravujeme vlastní prohlášení k pátku 17. a žádáme jako další fakulty ustavení komise pro vyšetření.

Pondělí 20. listopadu 1989 aneb jak probíhal celý týden od pondělí do neděle

Už od časného rána čekáme na děkana FTVS Václava Hoška s prohlášením studentů FTVS. Jeho první slova, když nás vidí, znějí: „Tak co, nesete mi prohlášení?“ „Jistě!“ odpovídáme a je vidět, že jsme děkana příliš nepotěšili. Po přečtení okamžitě volá rektorovi univerzity doktoru Češkovi a svěřuje se mu. Padá první rozhodnutí. V půl desáté se všichni studenti, kantoři a zaměstnanci fakulty sejdou ve velké tělocvičně. Tak se stává a dochází k prvním střetům. Ale ne všichni pedagogové jsou zaslepeni svou rudou knížkou. Nakonec i děkan pochopil, o co se jedná, a odjel k rektorovi na poradu. Hodně nám vysvětlil tehdy ještě neznámý chartista Radim Palouš, dnes rektor Univerzity Karlovy. Za pozornost stála už jenom asi nejmasovější demonstrace, kterou jsem ten den zažil.

První noc proběhla v pohodě, protože i samotní tehdejší šéfové byli překvapeni, jak to skutečně funguje. Zato dnes, v úterý, se už od rána objevovaly zaručené zprávy o tom, že komunisti něco chystají. Snad největší paniku vyvolalo oznámení o hromadě milicionářů, která se valí do Prahy. Prý bude vyhlášeno i stanné právo. Kdo by to byl řekl? Odpovědně propuká v tělocvičné hádka, zda se zúčastnit demonstrace na Václavském náměstí. Konečné rozhodnutí zní: ano! S obavami jdu do kotle. Sen se stává skutkem. Václav Havel promlouvá k masám na Václavském náměstí a jen málokdo nezpívá hymnu s Martou Kubišovou. Večer, než usínáme v tělocvičně, se bojíme, jestli nás někdo nepřepadne a někam neodveze.

Ve středu milicionáři opouštějí Prahu a naše aktivita se stupňuje. Venkov je velmi špatně informovaný, proto se kopíruje ostošest. Vyvážíme prohlášení i kopie videokazety nahrané 17. listopadu. Snad tím nevěřící Tomáše probudíme.

Blíží se konec týdne a i zasedání ÚV KSČ. Netrpělivě čekáme na páteční Televizní noviny, kde se dozvídáme, že Jakeš, Štěpán a další nabídlí svá místa k dispozici. Ó jak šlechetné, ale nelíbí se mi to. I hlasy z tělocvičny leccos prozrazují: „Jedeme dál, je to jen desetina z našich požadavků.“ „Bacha na ty nové nahoře.“ Ranní probuzení nás vyvádí z omylu. Štěpán povýšil, ale teď je tu Akce Anežka, kterou pořádáme, a tak se jede dál. Ke kanonizaci Anežky snad jen jedno: „To bylo naplánované až od pána Boha!“ Odpolední shromáždění na Letné je početné, ale ...něco mu chybí. Vše jde po dobré cestě, není však všem dnům konec.

Středa 29. listopadu 1989 aneb pár dní poté

Vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejuvědomělejších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence. Uf, tak tento čtvrtý článek ústavy už od dnešního dne neplatí. Stejně však asi nikdy nepochopím, jak si tuto fantastickou věc mohli zrušit ti, kterým přinesla takové výhody. Koneckonců je to dobře.

Doba se žene dopředu a po desítkách let se opět otevírají hranice. Ruší se výjezdní doložky a Rakousko i víza. Nevěřičně kroutím hlavou nad možností cestování, ale i nad sestavením nové vlády, která odpovídá hokejovému 15 : 5. Domácí jsou samozřejmě ještě soudruzi.

Pro nás, studenty FTVS, začíná nová, neméně důležitá etapa. Boj o nový objekt školy. Politická škola ÚV KSČ ztrácí aktuálnost, její areál by vyhovoval maximálně. Minimálně se tento záměr líbí soudruhům na nábřeží, podle nich jsou tam teď ti, kteří to myslí dobře. Prý je takový i Vasil Mohorita. Proč mě ale ze svého sídla vyhání takovým způsobem?!

Neděle 10. prosince 1989 aneb ke Dni lidských práv příchod nové vlády

Určitě jeden z rozhodujících dnů. Nová vláda se konečně líbí většině. Kdo asi je tou menšinou? Pomalu se i ve škole začíná šeptat o novém prezidentovi. Názory jsou vcelku jednotné: Václav Havel, kterému dělají naši judisté ochranku.

Stále jsou důležitější věci než výuka, ale ani na ni se nezapomíná. Přípravují se nové revoluční či radikální učební plány. Budou všichni spokojeni? Prvořadou se stává výuka jazyků. Proto nechápu, že se ruší kombinace tělocvik - angličtina. Místo ní přibývá tělocvik - matematika.

Pátek 29. prosince 1989 aneb volba Václava Havla prezidentem ČSSR

Skandování a plakáty „Havel na hrad“ je vyslyšeno. Václav Havel se po jedenačtyřiceti letech stává prvním nekomunistickým prezidentem. Všechno je O.K., jen jeho kalhoty vyvolávají v ženách zděšení. Sám si říkám, že jsou horší věci. Padá mi kámen ze srdce a věřím, že se v ten okamžik rodí nové, demokratické, suverénní a hlavně nedeformované Československo.

Rok devětaosmdesátý končí, loučení s ním a vítání nového roku je nebývale veselé a spontánní. Kdyby taková atmosféra panovala stále. Za jediný den jsem políben tolika ženami, jako nikdy v životě. Víím, že je to jen symbolika, ale i tak...

Studentská stávka končí, některé zkoušky se anulují, zkuškové období se rozumně prodlužuje. Nový semestr začínají všichni s neobyčejnou vervou. Hlad je především po jazycích. Kolegiálně se projevují budoucí učitelé jazyků, kteří své spolužáky potápějí do tajů toho kterého jazyka. Stará garda učitelů opouští svá místa a na ně přicházejí skuteční odborníci. Univerzita se stává opravdovou zárukou vysokoškoláků a nový rektor se osobně zasazuje o získání nové budovy pro jednu ze svých fakult, tu tělovýchovnou.

Dle článku studenta Víta Chalupy „Národ vám to nezapomene!“ uveřejněného v časopise Stadion č. 43, ročník 38, ze dne 13. listopadu 1990 na straně 12-13.

Zpracoval AK

...viděno po 20 letech...

JEDU DO RAKOUSKA, UŽ MOHU

Když jsem si po devatenácti letech znovu přečetl text k událostem v listopadu 1989, měl jsem husí kůži. Ano, přiznám to. Rychle jsem se myšlenkami vrátil zpátky a skoro všechno si vybavil. Na to se nedá zapomenout. Doopravdy. A to i přesto, že to může znít jako klíšé.

Hned mi naskočilo, jak jsem stál ve druhé řadě studentů před kordonem policistů na Národní třídě. A teď už to přiznám: Pět dní po operaci kolene, o které jsem se bál nejvíc, protože stehy byly ještě téměř čerstvé a rána ne zcela zahojená.

Vidím ty bílé helmy, ty radlice na vojenských autech.

A už mi zase běží mráz po zádech.

Nezapomenu, jaká to pro mě byla čest, když mě kolegové a kamarádi z Fakulty žurnalistiky UK v sobotu 18. listopadu kontaktovali, abych přijel na jejich koleje na Větrník na Petřinách a za FTVS se pustil do příprav stávky, protože jiné „švihadlo“ neznali.

Vybavuji si, jak jsem hned v pondělí 20. listopadu „dal“ dva rozhovory do novin. Dámu z Los Angeles Times jsem již nikdy neviděl, ale s Petrem Müllerem z tehdejší sportovní redakce Mladé fronty se vidáme dodnes a pojí nás nejen profesní pouto.

DENÍK ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU ČSTV Československý SPORT 278

☞ * Sobota 25. 11. 1989 / Ročník XXXVII / Cena 50 hal.

Fakulta tělesné výchovy a sportu UK v Praze pátý den ve stávce

Aby z potůčků byla řeka

Původní reportáž našich redaktorů
PAVLA LONKA a PAVLA PROCHÁZKY

ROZHOVOR [přes]:
Mocná je zbraň
mocnější je právo
ne je nejmocnější?
ne je nejmocnější?
PRÁVDOMLUVNĚ stovet!

Byla to hrozná rána! Ten uniformovaný příslušník napíjal dlov-
ký bílý obušek a udeřil mladíka,
který si rukama chránil obličej.
A pak ještě jednou. Video ve
stupním prostoru fakulty tělesné
výchovy a sportu Univerzity Kar-
lovy v Praze na Újezdě tu otiř-
nou situaci znovu vrátilo na obra-
zovku. Skupina přihlížejících sdi-
vem zahučela.

Právě jsme vcházeli na fakul-
tu. U vstupu nás zastavila sym-
patická dívka.

»Dál nemůžete!
Ukazujejme novinařské průkazy.
Jsmo z Československého spor-
tu a rádi bychom připravili re-
portáž z vaší okupační stávky.«
Dívka nás popostrčila dopředu.
Ujel se nás člen stávkového vý-
boru Vladimír Červenka. To jsme
se už proplétali chodbami fakul-
ty k tělocvičně. Jde s námi další
student Michal Dvořák. Schody ve-
dou dolů.

»Máme se souvat?
»Hosté nemusí...«
Před námi se objevuje obraz
místa, kde už pátý den pulsuje

Slovo fotbalistů

KAREL BRÜCKNER, trenér fotba-
listů TJ Vítkovice: »Také já se
jednoznačně stavím za prohlášení
fotbalových trenérů ze dne 22. 11.
1989. Odsuzuji brutální zákrok bez-
pečnostních složek proti bezbran-
ným studentům dne 17. 11. 1989,

jako živý organismus život fakul-
ty. Na podlaze polehávají stu-
denti, kteří měli v noci hládku, ve
spacích. Stojí tu konvice a ča-
jany, basy a lahvevi moštů, sa-
lámy, housky, ovoce. Na zdech ná-
stěnky s aktuálními výstřelky, tě-
locvičnu zdobí československá vlaj-
ka. V prostorech sálu je i tiskové

• Dokončení na str. 2

KE STUDENTŮM FTVS UK v Praze shromážděným v tělocvičně promlouvá děkan prof. PhDr. Václav Hošek, DrSc.

Foto Jaroslav Legner

Vzpomínám si, jak nás profesor Neuman vzal hned po otevření hranic a pár dní před Vánoce do Vídně, po které jsem chodil, s prominutím, s otevřenou hubou.

Měl jsem to štěstí, že jsem se, ani nevím jak, proč a zač dostal do skupiny „vyvolených“ a částečně se podílel na událostech, které vyústily v to nejdůležitější – svobodu.

Ano, dovolím si tvrdit, že po těch dvaceti letech se cítím svobodný. Ne všechno dopadlo, jak bych si představoval anebo je standardem v zemích na západ od nás, ale až na výjimky si mohu říkat co chci, dělat co chci a především cestovat kam chci. Nemusím nic vyplňovat a ponížně žádat o možnost vycestovat.

A proto, promiňte, končím, odjíždím totiž lyžovat do Rakouska.

(Pro mladé a ještě mladší: To jsem tehdy nesměl a ani po těch devatenácti letech mě to nepřestalo bavit.)

Vít Chalupa, 10. 11. 2009

Vít Chalupa

Na FTVS UK studoval obor tělesná výchova - němčina v letech 1988 až 1991.

V současnosti vedoucí sportovní redakce economickeho deníku E15. Účastník (novinářský) zimních olympijských her, mnoha hokejových mistrovství světa a dalších významných sportovních akcí.

Mimořádné zasedání ústředního výboru KSČ

ODSTOUPENÍ předsednictva a sekretariátu

V Praze se večer uskutečnilo mimořádné zasedání ÚV KSČ, které se vzhledem k opravám Španělského sálu na Pražském hradě konalo v budově Vysoké školy politické ÚV KSČ. Generální tajemník ÚV KSČ M. Jakes přednesl zprávu předsednictva ÚV KSČ k aktuální politické situaci v ČSSR.

Poté byla zahájena diskuse, ve které během dne promluvalo 36 soudružek a soudruhů. Kládli důraz na závažnost současné vnitropolitické situace, kriticky hodnotili práci vedení strany v nynějších složitých podmínkách a vyslovili požadavek, aby byly provedeny kadrové změny a byl připraven akční postup strany pro nejbližší období. Z místa vystoupilo několik soudružek a soudruhů s faktickými připomínkami.

Zasedání zvolilo návrhovou, volební, tiskovou komisi, které již dopoledne zahájily práci.

Večer v 19 hodin se na mimořádném zasedání ÚV KSČ přihlásil o slovo Miloš Jakes a sdělil ústřednímu výboru, že on osobně a ostatní členové předsednictva a sekretariátu ÚV KSČ se dohodli, že dávají k dispozici své funkce, aby mohlo být zvoleno nové vedení strany. Poděkoval ústřednímu výboru za podporu,

kerou dosavadnímu vedení poskytoval. Vyjádřil přesvědčení, že nově zvolené stranické orgány přispějí k tomu, aby proces přestavby a demokratizace se uskutečňoval rozhodněji.

Studentská stávka trvá

Věra se v Praze sešel ústřední koordináční stávkový výbor. Jeho pracovní zasedání se zúčastnili zástupci studentů z celé ČSSR — z Plzně, Košic, Brna, Ostravy, Prahy a dalších univerzitních měst. Přítomni byli též představitelé ÚV SSM, Občanského fóra a nově vzniklého Akademického fóra.

S výzvou ke spolupráci, kterou přijal ve čtvrtek pražští stávkující studenti seznámil zúčastněné členy stávkového výboru Martin Mejstřík.

Ve výzvě studenti požadují vytvoření nezávislé vládní komise, která vyšetří všechny okolnosti pátečních událostí. Dále žádají odstoupení ně-

kteřou dosavadnímu vedení poskytoval. Vyjádřil přesvědčení, že nově zvolené stranické orgány přispějí k tomu, aby proces přestavby a demokratizace se uskutečňoval rozhodněji.

Studentská stávka trvá

kteřých vedoucích stranických a státních představitelů, dočerpáváním mezinárodních závazků, týkajících se lidských práv a osvobození takzvaných politických vězňů a zrušení ústavního článku o vedoucí úloze KSČ. Studenti také chtějí, aby byla zahájena a vedena časově neomezená veřejná diskuse o sociálních poměrech, která bude hledat východiska za současné společenské, politické a hospodářské situace.

Zástupci vysokoškolských studentů potom po dlouhé diskusi přijali toto stanovisko: »Ústřední koordináční stávkový výbor dnešního rozhodl, že studentská stávka nadále trvá a o jejím dalším průběhu po pondělí generální stávce se rozhodne na základě konkrétní politické situace. Studenti nadále trvají na svých požadavcích a podporují Občanské fórum.«

ZE ZASEDÁNÍ

ČS. STRANY SOCIALISTICKÉ

Vláda národní dohody

Současná vnitropolitická situace bylo věnováno zasedání ÚV Československé strany socialistické, které se večer uskutečnilo v Praze. V úvodním vystoupení předseda Čs. strany socialistické Bohuslav Kučera zhodnotil vývoj v Praze a v dalších městech v uplynulém týdnu a poukázal na příčiny, které vyvolaly napjatou vnitropolitickou situaci.

V usnesení se kromě jiného ukládá předsednictvu Čs. strany socialistické navrhnout a projednat urychlené svolání shromáždění představitelů všech politických stran, společenských organizací Národní fronty, občanských iniciativ a církví s cílem zahájit dialog o budoucnosti ČSSR. Klubům poslanců se navíc ukládá prosazovat urychlené projednání a schválení zákonů shromážděvacího, společenstevního, petičního, volebního,

• Dokončení ze str. 1

středisko, pult s mikrofonem. Oduť vycházejí nejdříve z úst, a zprávy určené studentům. V těchto neklidných dnech tu vláda až neuvěřitelný pořádek, organizace.

Na lavičky šel k nám za chvíli přisedává Michalův otec PhDr. František Dvořák, CSc., z katedry lyžařství a turistiky. Přicházejí i Jana Mejstříková, sestra Martina Mejstříka, zástupce stávkujících studentů v Občanském fóru, Pavel Richter z fakulty strojní a inženýrského Českého vysokého učení technického v Praze, mistr světa na divoké vodě Jiří Rohan, vedle sedí na invalidním vozíku Martin Kovář. Vynikající student a sjezdář, ochrnil na noby, ale na sjezdu zůstal. Všechny praktické zkoušky měl za sebou. Vedení školy mu umožnilo studium doktorky.

Jsem jediný z fakult, kdo vládné nepostihá, jednám s vedením, katedrám i ostatním zaměstnancům. První den stávky, to bylo lámané chleba. K vytvoření klidné situace a řádu dalšího života fakulty v období stávky nejvíce přispěl děkan prof. dr. Václav Hošek, DrSc. Vzal na sebe velkou odpovědnost, pomohl ke zchlazení hlav. Vytvořila se jednotná fronta, všechno to teď klape.

Hlasý studentů se v dalším horou vzájemně propíjetají. Snad ani

ABY Z POTUČKŮ BYLA ŘEKA

není důležité, kdo co řekl. Ale jsou to potučky, které spějí do jedné řeky.

„Jsem ve stálém spojení s koordináčním stávkovým výborem studentů sdílejí na DAMU i se stávkovým výborem herců pražských divadel, které „kanois“ Petr Hančič. Teběa v pátek dopoledne jsme dostali dvacet tisíc korun na podporu stávky, přišli nám i hokejisté Sparty. S těmi peníze děláme? Většinou je potřebujeme na benzín do aut, která každý den vyjíždějí za hranice Prahy, na venkov. Dali je k dispozici katedrám i studentům. Směřují do celé republiky, dokonce i do Koletic je nám známo, že na venkov se neovívá většinou nedostatek a levizie nepřinášejí úplně objektivní zprávy. Chceme, aby se lidé všude u nás dozvěděli o stávkujících studentech a jejich požadavcích právně. Zpočátku to nebylo zrovna jednoduché. Moc pochopení jsme nenacházeli. Teď už je to lepší, ale stále ještě narážíme na nepochopení stávkových fabrik. Proto musíme vyjít do pražských měst už po půlnoci, abychom s dělníky mohli mluvit ještě před začátkem šichty. Jezdí s námi i populární herci. Víme, jak těžké stávkám se zle přesvědčovaná místa. V pátek odjelo z fakulty 35 aut – a v některých

z nich seděli naši nejpoulnější herci. Směřovala na Ostravsko a jih Čech. Hlavně horníci na severu Moravy musjí být pravdivě informováni.

Právě dezinformaci, zkreslených zpráv a provokací se studenti nejvíce bojí a snaží se jim čelit. Včera v pět hodin ráno měli budičky a v pražských ulicích sršhal provokační plakáty. Vždyť hlavní myšlenkou jejich programu je věta: **z a b r a t ě n á s í l i !** „Nohy jsme museli odpočívát provokační plakáty „kanois“ obsahující ta nejvládnější slova, která by vysokoškolačci sotva mohli použít.“

Martin Kovář bydlí v jihočeském Písku a sdělil nám tohle neuvěřitelné svědectví. „Ve vlakovém nástupu Domu ploňář se promítá podvzržený filmový dokument, v němž studenti s tyčemi z lešení útočí na příslušníky Veřejné bezpečnosti. To je nehorázná lež!“ Byli jsme přímo šokováni těmito zprávy a tom, že mladistří a strýzky školství, mládeže a tělovýchovy ČSR Jana Synková po dohodě s koordináčním stávkovým výborem studentů vysokých škol a s představiteli stávkových výborů v celé ČSSR, se studentů ukončí stávku v úterý 26. listopadu v 16:00 hod. ve veřejných hodinách. To musíme

jednoznačně demontovat! Stávkuje naše oprávněná požadavky. Jsem rád, že nám při zmiňovaných výjezdech do okolí pomáhají i taxikáři, jezdi zdarma!“ říká Vladimír Červenka.

Studenti se nejvíce bojí jakékoliv provokace, nebo nešťastí či nehody na Václavském náměstí, které stále nebylo, celé ozvučené. To by mohlo zmařit všechno jejich pozitivní úsilí. Organizují na Václavsku pořádkové služby, dávají pozor na případné provokatéry mezi shromážděným davem – a v případě potřeby se je snaží umlčet.

„Měli jsme u nás na fakultě i učně. Jsou to mladí kluci, v naší stávkové situaci se snad ani ještě nemohou orientovat a mohli by se nechat strhnout k něčemu nepoloženému. Proto jsme jim řekli, že jejich největším přispěvkem k podpoře stávkujících studentů bude co nejlepší složený učňovských zkoušek, které právě skládají.“ Včera zasedal ÚV KSČ. Co si od tohoto jednání slibuje celá fakulta? František Dvořák to asi vyjádří do všech vysokých škol, kteří k nám šel. „Samozřejmě očekáváme změny. Ale nejde nám

o změny kosmetické, ale zásadní.“ A pondělní dvouhodinová generální stávka? „Chápeme ji jako stávku manifestací. V žádném případě nenarůstá naše národní hospodářství. Vždyť máš trvat třeba jen symbolickou minutu. Jde o vyjádření jednoty národa.“ dodává František Dvořák. „V mnoha fabrikách si už stávkou napracovali. V Temelíně pracující rozhodli o tom, že si směnu produčí o dvě hodiny po pracovní době.“

Do tělocvičny přichází děkan Václav Hošek. „Po polední má přijít televize. Jde nám o pravdivý obraz stávkového života na fakultě. Pořizujeme studenty, kteří před kamerami podají svědectví o těchto dnech.“

Učitelé jste slyšeli, co se říká o současných studentech, zejména o studentech tělovýchovné fakulty. Prý jsou apolitici, apatičtí. Možná si v posledních letech zvykli na pasivitu v těchto dnech dokazují, že jim doba nepokřivila charakter. „Dokázali však, když k tomu dostali možnost, projevit čestná a upřímně své názory. To je pro me jako děkan možná nejlepší svědectví. Až se bude znova učít, bude se na práci a na štěstí studentů ještě více těšit. Bude to radost!“ To byla slova Františka Dvořáka na zpáteční cestu do redakce, při které nám slova nějak uvízl v krku...

Mistr světa ve stávkovém výboru FTVS UK

VÝPOVĚĚ JIŘÍHO ROHANA

„Někdy bych netušil, že stávková větší dína než třeba při prava na šampionát... Vodní slalomář JIŘÍ ROHAN, mistr světa v závodech hlídek C 2 z roku 1985, se trochu unaveně usmá. Na fakultě tělesné výchovy a sportu UK je ve stávkovém výboru jeho mateřského zátku. Skutečně je ve stručnosti zaznamenává jeho výpověď o vznaji od neděle 15. listopadu.“

„Věděl jsem, že po pátečním masakru musíme jednat. Na schůzku v Národním divadle jsem vlastně šel s partou vodkářů, v akci vysokoškolačků se náš protest začal formovat v divadle Disk, kde jsme se dozvěděli o srazu zástupců škol na Větrníku. Se mnou tam z FTVS byli Zdeněk Svatoš a Vitek Chalupa. Získali jsme potřebné informace a vyhledali naše kolegy na kolejích Kačabnska, kde je ubytována většina mimopražských posluchačů FTVS. Na pondělní ráno bylo do tělocvičny FTVS svoláno shromáždění, to přijalo zásadní usnesení, program i řád naší další činnosti v průběhu vysokoškolské stávky.“

Především jsme se shodli na potřebě objektivní informovanosti obyvatel v celé ČSSR, začali jsme formovat výjezdové skupiny. Každá z nich dostala na cestu oficiální žádost fakulního výboru FTVS i výboru KSČ. V tomto průběhu probíhající proces přestavy cestou dialogu a větší informovanosti žádnáme o možnost vystoupení našich zástupců-studentů na setkáních s našimi pracovníky a cílem osvětlení stanovisek.“ Vezli jsme pochopitelně další materiály včetně fotografií a brutálního po-

tiatění páteční manifestace. V úterý jsme jeli do Žďáru n. S., kde jeden z nás má známého ve výboru SSM. Chtěl jsme vždy navázat kontakt právě po linii SSM, vždyť nás podpořil mj. i městský výbor SSM a další svazkové organizace. Tak jsme do Žďáru bráný závodu Žďas, přijel na parkovišti automobil s příslušníky Bezpečnosti v civilu. Po kontrole všech dokladů nás upozornili na sérii krádeží automobilových součástek. Když jsme odjížděli, z protisměru jsme byli zahlédli 26. listopadu známý spíše z filmových „honček“, následovala další kontrola: kdo jsme, co vezeme, a znovu jsme slyšeli o již zmíněných krádežích. Vyslovil podezření, že i naše auto je kradené – měl jsem ho totiž vyprážené od kamaráda... Bylo nám doporučeno, at rychle zmizí-

me a v okrese at se znovu neobjevíme. Patnáct kilometrů nás sledoval stále stejný favorit, byl jsem důsledně dodržoval pravidla silničního provozu a jel rychlosti doslova minimální. Další zastávkou byla brněnská filozofická fakulta, kde nás přijali všude, a brněnský MV SSM, kde již argumenty o svolání generální stávky nechápali. Neobebrali se to bez zvýšeného hlasu jedním z našich hostitelů, proto jsme se raději rozloučili. Náš cest do Brna i se opakovala série kontrol stavu vozidla a nakonec byly nalezeny, byl velice sportně, příčiny k odebrání technického průkazu (pražské sklo, údajně špatně namontovaná kola). Návrat do Prahy nám byl sice umožněn, odpadla však plánovaná pracovní návštěva v Olo-

mouci. Další den jsme se snažili sejít s kladenskými horníky: poprvé dohoda z vrátice najednou nastala, po zásahu vedoucího jde.ay jsme byli vyhozeni, nevyšel ani druhý pokus v jídelně zaměstnanců Dolu Kl. Gottwald. Nejkonkrátněji jsme nakonec mohli pomoci ve čtvrté dopoledne, kdy skupina deseti posluchačů FTVS zajistila bezpečný přechod Václava Havla z Laterny magiky na Václavském náměstí. Už jsem stávkou o dvou případech, že byl na protest vrácen titul mistra sportu, mně byl udělen titul zasloužilého mistra sportu, a také bych s jeho vrácením neváhal, kdyby to, co nyní děláme, napomohlo dobré věci...“

LUMÍR PROPPER

...viděno po 20 letech...

SAMETOVÁ REVOLUCE JIRKY ROHANA

Události roku 1989 mě zastihly ve 4. ročníku FTVS UK, obor trenérství. Účastnil jsem se studentské demonstrace v pátek 17. 11. 1989 na Albertově s partou kamarádů z kanoistického oddílu a pokračovali dále v průvodu studentů přes Vyšehrad na Václavské náměstí. Atmosféra byla na tehdejší dobu velice uvolněná, při průchodu okolo Národního divadla mávali herci z oken a povzbuzovali studenty, ke kterým se cestou přidávali i další lidé. Po vstupu na Národní třídu byl průvod zastaven policisty a ze zadu, kde jsme byli i my, byl průchod také zatárasen policisty s pendreký a plexisklovými štíty. Ze začátku jsme klidně stáli nebo seděli, nijak jsme je myslím neprovokovali kromě zpěvu a hesel. Pak začal být trochu zmatek a přítelkyně, která už měla trochu strach mě přesvědčovala k odchodu, který nebyl zpočátku možný, protože policisté vše neprodyšně uzavřeli. Pak se na chvíli otevřela cesta k odchodu Mikulandskou ulicí a my jsme odešli. Až doma, ze zpráv od různých zdrojů, jsme se dozvěděli, jak policisté nakonec zakročili.

Během soboty začali studenti společně s herci připravovat stávku. Bylo svoláno několik schůzek. Já jsem se zúčastnil schůzky na vysokoškolských kolejích Na Větrníku, kde se domlouvalo, co vlastně udělat, jestli se bude stávkovat a co se bude při stávce dělat.

Studentská stávka začala v pondělí 20. 11. 1989. Zpočátku to bylo z našeho pohledu velmi vypjaté, protože zdaleka nebylo jasné, kam se bude situace ubírat. Přestože během soboty vzniklo Občanské fórum, studentský štáb a angažovali se herci, nebylo jasné, jak zareaguje tehdejší vláda KSČ. Studenti, kteří byli ochotní spolupracovat, připravovali letáky a objížděli celou republiku, přesvědčovali, aby se ke stávce připojili i ostatní zaměstnanci z různých státních

podniků, což se nakonec podařilo, a to i vzhledem k tomu, že byla na jeden den vyhlášena generální stávka. Já jsem se také aktivně účastnil a objížděl naši republiku svým vozem značky Moskvič. Při jedné zastávce se na nás přilepili „tajní“ a sledovali nás po dlouhou dobu, až nás nakonec zastavili a vypyčali se, co děláme, a nakonec nás vykázali zpátky směrem na Prahu, což jsme neuposlechli, ale nic dalšího se již nedělo. Po pravdě řečeno i tak jsme měli obavy, jak se to vyvine.

Na naší fakultě (tehdy ještě v Tyršově domě na Malé Straně) byl zřízen studentský štáb, odkud se všechny aktivity koordinovaly. Protože stávka byla okupační, někteří studenti tam i přespávali ve spacácích v tehdejší gymnastické tělocvičně, konaly se tam také diskuse a kulturní akce. Pamatuji se na koncert Ivana Hlase, který byl velmi spontánní. Já jsem se také na fakultu přestěhoval a přespával tam. V prvních dnech stávky proběhla také schůzka s tehdejším vedením FTVS UK, která jasně vyprofilovala, kdo jakým směrem míří. Studenti FTVS se také aktivně podíleli na organizaci vstupu na Pražském hradě při svatořečení Anežky České, které proběhlo v prosinci 1989 v katedrále sv. Víta.

Na Václavském náměstí se každý den organizovaly demonstrace, na které chodilo stále více a více lidí. Lidé k sobě začali být více ohleduplní a milejší, radovali se ze sebemenšího úspěchu. Byla to nefalšovaná radost většiny lidí, která se bohužel neudržela dlouho.

Na toto období života mám krásné vzpomínky a ten pocit stáleho napětí a nadšení z tehdejší pohnuté doby mám stále v sobě uchován.

Jiří Rohan, 9. 10. 2009

Mgr. Jiří Rohan

Absolvent trenérství FTVS UK v roce 1990. Bývalý československý reprezentant v kanoistice na divoké vodě, olympijský medailista z OH 1992 a 1996 (stříbrná medaile ze slalomu společně s Miroslavem Šimkem).

Listopad 1989 na FTVS v očích Honzy Nevrlky

Předrevoluční overtura

Do Prahy jsem přišel v roce 1984 jako vrcholový sportovec a abstinent. Přesto jsem zavítal zcela omylem do restaurace U Pinkasů v den, kdy se zdravovalo pivo. Cena Plzně mimořádné kvality stoupla ze 3,60 Kčs na 6,30 Kčs. Ten den tam nebylo k hnutí, ale všichni byli mimořádně družní a plzeňské jim teklo do hrdla stejným způsobem jako rum Čuperovi na léčbě v pekle, než opadlo listí z dubu. Sedli jsme si hodně natěsno, vypili úměrně mé morálce vrcholového plavce, a jelikož se mi v té tlačnici převelice líbilo, zašel jsem tam i druhý den. Hle, hostinec byl prázdný, sedělo tam pár skalních, v nichž jsem poznal včerejší kumpány, byl jsem po moravsku družný, naopak oni byli už po česku ustaraní, svět se jim zachmuřil, protože „za ty prachy se to už pít nedá zplna hrdla a vláda, která zdrazí pivo padne“. Netrvalo dlouho a U Pinkasů začalo být zase plno a bylo obtížné si tam sednout. Moje morálka vrcholového sportovce, s níž jsem přišel ze Znojma, vycepovaná od Jirky Kyněry (aut. pozn.: dnes reprezentační plavecký trenér), se začala ve víru velkoměsta drodit. Ve středisku vrcholového sportu se tvrdě trénovalo, ale hojně se navštěvovala i Hřebenka a Olympie. Na nástavbě vychovatelství, kam mě „vrcholáč“ uklidil, když jsem se neprobojoval na první pokus na fakultu, jsem do třídy chodil kromě jiných typů s Fanánkem Hagenem (aut. pozn.: později frontman skupiny Tři sestry), prostě život začal jít i jinou cestou než polykáním 15 kilometrů denně na bazéně na Strahově. V září 1985 jsem začal docházet na FTVS, probojoval jsem se tam s „povolávákem“ do Dukly Banská Bystrica v ruce a emigroval mi Bidro (aut. pozn.: bývalý československý reprezentant v plavání Jan Bidrman) – můj nejlepší kamarád, spoluplavec z tréninkové skupiny. Zůstal ve Švédsku. Dopisy cestovaly, psali jsme si, určitě jsme oba nikdy tolik dopisů nenapsali. Nevědělo se, jestli se lidi ještě někdy uvidí. V roce 1988 se začalo cosi uvolňovat a kdo složil 70 dolarů na den v socialistické bance, mohl vycestovat. Prachy se pak vrátily – byla to jen taková hra bolševika a jeho snaha zvýšit disponibilní objem tvrdé měny. Movití nám půjčili, Bidro poslal peníze po našich kámoších plavcích z Göteborgu a ve Zlíně, tehdy v Gottwaldově, mě za kamarádění se seveřany západního stříhu zatkla policie v civilu. Švédové na diskotéku v hotelu Moskva mohli, já jako domácí, s červeným šátkem na hlavě nikoliv. Hodnocení policie v civilu bylo, že Švédům prodávám své děvče, vynadali jí do kurev a mě vzali na noc na stanici. Za rozbřesku mě vykopli a štěstí bylo, že nechťeli, abych vyprázdnil obsah kapes, kde byly švédské koruny ve značném obnosu. V létě 1988 jsme odjeli za Bidrem. Zvláštní dva týdny. Pak jsme se viděli ještě na ME v Bonnu rok nato, kam jsem se jel podívat opět po složení příslušného obnosu. To jsme netušili, jak blízko je doba, kdy se budeme moci vídat volně a vše bude záviset jen na dostatku času a peněz.

V té době jsem poznal nějaké lidi kolem undergroundu, časopisu Vokno a začal se mi otevírat jiný horizont. Celou druhou polovinu 80. let jsem v hospodách a restauracích potkával, kromě vrstevníků a pamětníků první republiky, lidí ve věku mezi 40 až 50 lety. Moje generace byla velmi skeptická k možné změně. Všechno vypadalo letargicky. První oficiální povolená demonstrace lidí kolem

Charty 77 nepůsobila dojmem, že ve Václavu Havlovi je ukryt budoucí lídr. Generace čtyřicátníků a padesátníků byla zasmušilá, žila ve stínu prohry ze srpna 1968 a následně normalizace a pořád dokola opakovala pocity zmaru z té prohry a zcela alibisticky a neopodstatněně vkládala naděje do generace naší. Já jim při společné konzumaci vysvětloval, že kolem sebe vidím samou šed, trapně spokojené studenty, prostě nikoho, kdo by byl schopen držet prapor. Tak vypadala většina debat v hospodách té doby. Přišlo mi to strnulé a nezměnitelné, i když skrze šed prosvítala Garáž, Vladimír Merta, Dunaj s Ivou Bittovou a jako zjevení se nám jevilo show Tomáše Tracyho Laury a jejich tygrů v odporném Paláci kultury. Přijel sem balet Marty Graham, Antonio Gadés vydupával Flamengo a v tom rytmu se možná něco v „tichých vodách, hluboko pod zemí“ začínalo připravovat.

Revoluční intermezzo

Jirka Kubička (aut. pozn.: spolužák z FTVS) šel 17. listopadu na Albertov. Já jsem jel s Milenou za svojí sestrou do Olomouce. Zpívala 18. listopadu hlavní roli v Nabuccu. Koupil jsem si Svobodné slovo a ten článek o demonstraci byl nezvykle jinak zabarvený. Představení se neuskutečnilo. Na pódium přišli zástupci souboru a pronesli vážně věty o stávce. Na jeviště dramaticky, vyčerpaně a emotivně vpadnul přímý účastník (snad) události na Národní třídě a vyprávěl o tom, jak do demonstrantů najely obrněné vozy s radlicemi a pak štkavě za hrobového ticha, po dramatické pauze vyjeknul: „...a pak ...a pak ...na nás pustili psy...“ a začal se zajíkat. Šli jsme domů a vypili notnou dávku moravského vína spolu s hlavními aktéry stávky. Vrátili jsme se do Prahy a celou cestu jsem si říkal, jak to asi u nás na švihadlové fakultě vypadá. Kupodivu se také stávkovalo a rodil se stávkový výbor.

Překvapilo mě to, ale nebyl čas na kočkování. Asi druhý den přišel na shromáždění do tělocvičny Tyršova domu chlápek z OF a požádal o dobrovolníky, statné hochy, kteří se nebojí dělat ochranku v Občanském fóru. Inu, můj tatínek mi celý život říkal: „Pamatuj si Honzí, Tvůj děda – můj tatínek – se nikdy a ničeho nebál.“ Dnes to vypadá srandově, ale tenkrát jsme fakt nevěděli, do čeho jdeme a co se ještě stane. Červený šátek jsem měl, vaťák s karetními symboly, vatované gatě z vojenské katedry, kam jsem chodil i tenkrát sporadicky a jen v modrých adidaskách, vysoký černý boty a tak jsem šel. Dodnes vidím docentku Stašu Bartůňkovou, jak tu naši skupinku vyprovázela dojatými, žehnajícím pohledy. Nastoupili jsme do Špalíčku. Na schodech jsme se střetli s Petrem Čepkem, povídal: „Kluci, dyť vy byste nám z toho taďy nadělali kůlničku na dříví.“ Vodili jsme Václava Havla ze Špalíčku do Melantrichu, před Melantrichem drželi kordón, cpal se přes nás Odložil, drželi jsme kordón zuby nehty,

když na balkóně zpíval Gott s Krylem hymnu (tady mi hlavou blesklo, že něco není v pořádku). Na fakultě domlouvala šikovná Irena parádní koncerty pro studenty a švihadla to ignorovala. Připadám si ještě dnes směšně, jak jsem nestačil zaregistrovat, že Mejla Hlavsa se trochu sehnul a bolševici ho nechali založit Půlnoc. Ireně jsem říkal, že takovou Půlnoc stejně nikdo nezná, a navrhol jí, nevím už jakej trapnej, známější popík. Autenticitou síly okamžiku to dýchalo každopádně naplno. To jsem ještě nevěděl, že s Martinem Kovářem, který se na „stávkáči“ a v tělocvičně začal objevovat už na vozíku, nás spojí společné úsilí o životní dílo. Hlíдали jsme Disk, když tam přišel Václav Havel, vedl ho John Bok (aut. pozn.: bývalý představitel nezávislých iniciativ), „přichází Václav Havel, je vám to jasné, přichází Václav Havel“. Martin Mejstřík a Šimon Pánek četli stanovisko a požadavky studentů, Václav Havel přišel povědět, že tu počáteční roli jsme splnili skvěle, teď bychom se měli omezit na nějaké čtyři zásadní body a nenechat to rozplíznout ve mnoha požadavcích. Bylo ještě nutné přivést revoluci na venkov, tak jsme jezdili, mluvili na mítincích, exportoval jsem ji i do svého rodného Znojma. Letáky, výlepy, kalby, když jsem slezl z pódiá, tatínek mě silně objal, to nejde zapomenout. Na fakultě se do „stávkáče“ postupem času dostaly takové nerevoluční typy a začínalo to pomalu žít svým životem. Honza Maryška (aut. pozn.: student FTVS UK) mi přišel moc fajn, navíc měl krásnou partnerku, velmi vysokou, ušlechtilou žirafu. Před chvílí mě chtěli někteří docenti a profesori vyhodit ze školy, tu za vaták s karetními symboly, tu za šátek, onde za otevřenou prezentaci vlastního názoru např. na otázku amatérismu a profesionalismu. Náhle jsem byl s nimi v předmětové komisi a spolu s Fugasem (aut. pozn.: spolužák René Janouch) jsme posouvali papírky se jmény předmětů, vymohli si doplňkové studium, sami si do něj sjednali učitele, jako třeba tehdy nedávno dostudovaného Pavla Koláře (aut. pozn.: dnes docent na 2. LF UK), prosadili si, že diplomku je možné napsat a obhajovat až rok po státnicích, začali jsme tvořit novou koncepci studia, která se nakonec nikdy neuskutečnila. Euforická doba postupně odezněla, ale tenkrát bylo možné téměř vše.

Porevoluční naplnění

Na fakultu dorazili první vlny učitelů z United States and Canada, mladé ženy a muži, angličtina probíhala mimo učebny a tak dál. V únoru přijel do

Prahy Jeho Svatost Dalajláma, mezi Vikárkou a Svatým Vítem mi sáhnul na hlavu a ta energie, ten příval, to nasměrování, jeho smějící se a přitom vážný obličej viděný zblízka, to vnímám jako konec revoluce vně a začátek revoluce uvnitř. On to byl vlastně převrat a ve mně se nastartovalo obrácení. V roce 1993 jsem dostal modrou knížku na svůj pes equinvarus, kvůli kterému mě ani za komunistů téměř neodvedli, a jen kvůli FTVS jsem se nechal odvést, a odjel na rok do Izraele. Vrátil se a už jsem věděl, kde je moje místo a co chci dělat. Předem mnou šel celou dobu neochvějně zlatovlasý přítel Josef Dušek (aut. pozn.: student FTVS UK) – být někdy nebyl náš krok po dlouhých sezeních nejpevnější – zněly k tomu struny jeho kytary, naše společné přátelství s Bidrem se stalo nerozborným. Mám za sebou část života nabitou událostmi. Uteklo to nesmírně rychle, ale připadá mi to jako věčnost, neb v tom byla esence všeho podstatného. Založil jsem s Martinem Kovářem KONTAKT bB, který vytváří prostor všem, kteří mají tělo trvale jinak zformované, než je běžně vnímaný ideál. Mám dva syny a dceru s jednou krásnou ženou.

Tu zkušenosť kontrastu šedi a zářivých barev, tu intenzitu prožitku, propůjčenou sílu atomové elektrárny, to nesu v sobě pořád a čerpám z toho dodnes. Nevěnuju pozornost kydům o tom, že za komunistů bylo líp. To člověk nemusí řešit, když to hluboce prožije. Přeju všem dnešním studentům, aby měli v sobě radost, nepodléhali jiné formě šedi a adrenalin hledali na cestě k sobě. Je to největší dobrodružství a cesta po stezkách srdce.

Příjemnou zábavu

Jan Nevřkla, 30. 10. 2009

Mgr. Jan Nevřkla

Absolvent trenérství FTVS UK v roce 1991. Plavec - delfinář, největším úspěchem stříbro na Mistrovství ČSSR dorostu v roce 1983. V roce 1991 studentský kandidát na děkana - jeho děkanská kampaň směřovala k uskutečnění skutečných voleb, kterým FTVS jako jediná VŠ v Praze stále odolávala. Ve skutečné volbě podpořil kandidaturu doc. Dovalila. Dnes předseda občanského sdružení KONTAKT bB a spolu s Martinem Kovářem zakladatel unikátního plaveckého programu tělesně postižených Plavecká akademie bez bariér. Jeho plavci získali na třech paralympiádách, třech mistrovstvích světa a čtyřech mistrovstvích Evropy 51 medailí.

pokračování ze strany 1

narychlo svolaný ústřední výbor KSČ... „Než bude mluvit další, chtěl bych vás informovat, že na Václavském náměstí je asi 200 tisíc lidí. Z balkónu na budově Melantrichu hovoří bratr Kučera, přítomni jsou Václav Malý, Dubček, Havel, Hašek ze Sparty, Koutný, Skalník, Kocáb a Hanzelka. Před státní hymnou tam byly takové iniciativní návrhy, reagence, že z Václavského náměstí půjdou do Vokovic, abychom je slyšeli.“ Tato slova obávající se studentů mířících na „fakultu“ pronesl v pozdním odpolední okolo šesté hodiny 24. listopadu 1989 předsedající schůze Ústředního výboru Komunistické strany Československa Ivan Koutný. Tím, kdo tenkrát na balkóně Melantrichu vyběhl davy k pochodu do Vokovic, byl Václav Havel, slovy „Jděte tam, ať vědí, co si o nich myslíte!“ Jeho slova nakonec vyslyšela v mrazivém listopadovém počasí jen hrstka lidí.

Zasedání ÚV KSČ tak s klidem pod okny probíhalo dále, neboť všichni novináři byli vykázaní z jednání hned na samém počátku a ani noční tisková kon-

ference téměř nic z průběhu jednání nepoodhalila. Není detailněji znám průběh celého dne. A to přesto, že šlo o šestnáctihodinové zasedání vrcholného orgánu československých komunistů. Jediným známým faktem je to, že právě na tomto zasedání v dnešní budově fakulty Milouš Jakeš oznámil, že celé předsednictvo, sekretariát i tajemníci dávají svoje funkce k dispozici. Dle očitých svědků, když se tuto zprávu dozvěděla hrstka demonstrujících před budovou, začaly bouchat lahve šampaňského a některé účastnice dokonce údajně líbaly příslušníky Veřejné bezpečnosti, kteří tvořili ochranný kordon před budovou.

A tak sídlo naší fakulty nejen že je vystavěno v architektonicky čistém provedení socialistického realismu a po dlouhá desetiletí bylo centrem vědeckého reálného socialismu, ale zažilo i něco vynuceného realismu revolučního...

Filip Hubáček
externí redaktor

STUDENTI FTVS UK OCHRANKOU VÁCLAVA HAVLA

Zpracováno podle článku Petra Bušty „Všichni Havlovi muži“

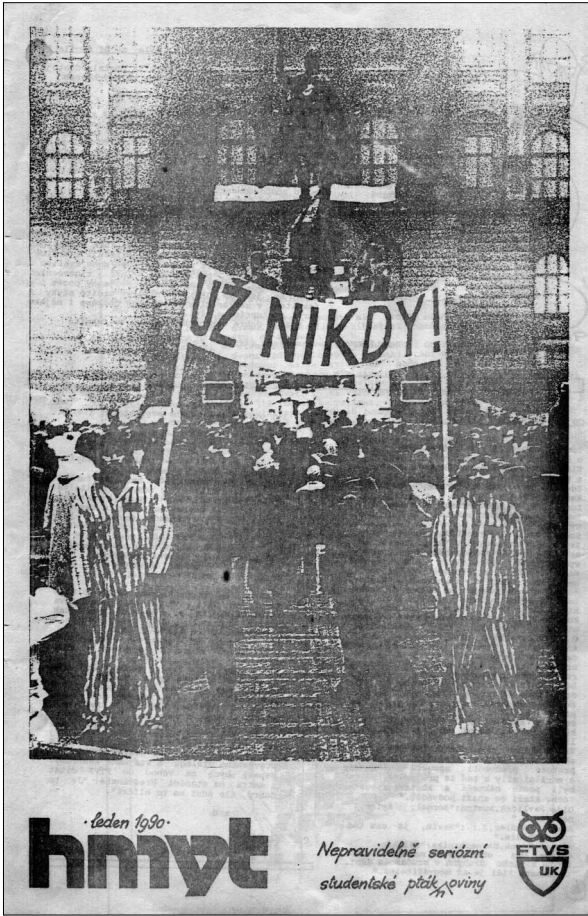
(časopis Stadion, č. 1, ročník 38, ze dne 2. ledna 1990, strana 30-31)

Ochranka Václava Havla a jeho spolupracovníků vznikla podle věrohodných svědků ráno 21. listopadu 1989. Nebyla první, kdo v posledních dvaceti letech vykonával nad občanem Havlem ochranný dohled. Lišila se však tím, že tuto ochranu si občan Havel docela oblíbil. Kolem 20. listopadu dochází k rozhodnutí vytvořit vzhledem k možným provokacím, diskreditacím či atentátu aparát ochrany Václava Havla. V úterý dopoledne 21. listopadu 1989 je zástupci Občanského fóra vybírána ochranka Václava Havla. Nakonec bylo vybráno kolem dvaceti lidí, převážně z FTVS. Všichni vybraní museli splňovat absolvování kurzů úpolů, někteří byli specialisty na karate. Tato kritéria splňovali studenti FTVS. Měli tu výhodu, že patřili mezi dobře trénované sportovce. Jednalo se o jedince vysoké postavy se širokými rameny, kteří zpočátku ani nevěděli, co bude ve skutečnosti jejich hlavní náplní. Hned první pracovní úkol byl velice náročný. Po půldením „zaškolení“ měli za úkol bezpečně převést Václava Havla před začátkem úterní manifestace na Václavském náměstí ze sídla Občanského fóra z Laterny Magiky do budovy Melantrichu. Jak vnímali první okamžiky v roli ochránce důležité osoby Sametové revoluce: „První dny jsme cítili ze všech stran

ty nejčernější obavy, aby se panu Havlovi a panu Komárkovi něco nestalo. Ale bez ohledu na své rozehvěnění se muselo jednat tvrdě a metodicky. Šli jsme z Laterny Magiky zásadně postranními ulicemi a pasážími. Ochranný zámeček se dělal tak, že napřed šli tři nebo čtyři muži a uvolňovali prostor, zámeček působil jako klín. Za nimi pak šel v jednom klubku shluk ochránců a chráněných. Uvědomovali jsme si, že ochranka musí dodržovat úroveň slušnosti a je určitou vizitkou člověka, kterého chrání. V prvních dnech ochranka vzešla z amatérských podmínek a díky vyzbrojení pouze vlastním tělem jsme se stali skutečnou zajímavostí Sametové revoluce.“ V ochrance působil několik profesionálů, či lépe řečeno specialistů na bojová umění. Struktura ochranky se postupně vytvářela a měla následující podobu:

- A. Od počátku ochranky byl s Václavem Havlem pořádkem student FTVS UK, jinak vítěz Československé univerziády 1988 v karate.
- B. Dále v ochrance Václava Havla a dalších představitelů Občanského fóra působili vybraní studenti FTVS, zejména se specializací judo, karate a na nunčaki.
- C. Od třetího dne, tedy 23. 11., byla ochranka posílena o judisty a kaskadéry ze skupiny Petra Jáklá.

TEHDEJŠÍ STUDENTSKÝ ČASOPIS

V lednu 1990 vyšlo první číslo studentského časopisu HMYT, který měl v podtextu ještě doplněno, že se jedná o nepravděpodobně seriózní studentské pták/n/oviny. První tištěné číslo bylo pokračovatelem nástěnné formy studentského časopisu Popřehmyt (neboli Hmyt po 17. listopadu), kterému předcházela Přehmyt (neboli Hmyt za přestavby). Nástěnná forma se vyznačovala tím, že se zcela v duchu zaměření FTVS dívala na svět prizmatem Tyrše. Tištěný HMYT vycházel po celý rok 1990 v měsíční, popřípadě dvouměsíční periodě. Jeho odpovědným

redaktorem byl A. P. Noe (Martin Holub) a nezodpovědným redaktorem Vítek Chalupa. O ilustrace se staral odborný asistent z katedry sportu a pobytu v přírodě Broňa Kračmar. Na základě dostupných tištěných materiálů se setkáváme s HMYTEM v roce 1992 a dále občasně až v letech 1997–1999 (šéfredaktor Dušan Hrazdíra, později Diana Minaříková a naposledy Štěpánka Kraslová). Je to již 10 let, co HMYT nesděljuje zajímavosti a pikantnosti ze studentského života na FTVS, což je škoda.

AK

BUDOVA PRO VYSOKOU TĚLOVÝCHOVNOU ŠKOLU

Historicky prvotní vzdělávání tělovýchovných odborníků je učitelské, aprobační, dvouoborové, protože TV se učí na školách už více než sto let. Už před druhou světovou válkou mělo svou budovu v Opletalově ulici (č. 21), kde byly dvě tělocvičny a čtyři patra pro kanceláře. S obnovou vysokých škol po roce 1945 se obnovila výuka i zde v rámci samostatné Vysoké školy pedagogické (VŠP), která měla svůj rektorát v ulici M. D. Rettigové. Studovali zde budoucí středoškolské profesoři TV, hrdě nosící na teplákových bundách zkratku PTV (posluchač tělesné výchovy). Intelektuální náročnost studia zajišťovaly požadavky aprobačního předmětu.

Brzy po únorovém převratu v roce 1948, zřejmě v souvislosti s rostoucí politickou rolí vrcholového sportu, vzniká potřeba vysokoškolského vzdělání trenérského zaměření, a tak vzniká v roce 1953 Institut tělesné výchovy a sportu (ITVS), jako čtyřleté „sólo“ studium TV.

Tyršův dům na Újezdě

Jako sídlo byl vybrán Tyršův dům, protože sokolství bylo v té době silně potlačováno a jeho ústřední sídlo nemělo využití. První rektor ITVS, prof. Serbus, často vzpomínal, jak v přípravě na otevření školy chodil s tehdy mocným ministrem národní obrany A. Čepičkou po areálu a slyšel od něj „a co ještě potřebuješ soudruhu?“ v takové podobě, že kdyby vznesl nároky na park na Kampě, byl by určitě škole přidělen.

Několik let, do roku 1958, se TV studovala paralelně dvouoborově na VŠP (PTV) a jednooborově na ITVS. V roce 1958 došlo k začlenění VŠP jako pedagogické fakulty do sestavy Univerzity Karlovy a současně se slučuje i PTV s ITVS jako další samostatná fakulta UK sídlící v Tyršově domě. Budovu

v Opletalově ulici využívá UK jako sídlo všeobecných kateder TV, zajišťujících výuku TV na ostatních fakultách univerzity. Nově vzniklá fakulta se krátce nazývá ITVS-UK a asi za dva roky vzniká název FTVS. Spojení nebylo bez problémů, PTV mělo civilní akademickou tradici a v Tyršově domě na ITVS byly polovojenské zvyklosti (dozorčí služby, vycházky, fasování všeho vybavení, hlášení při výuce apod.). Díky UK rychle převládlo akademické klima.

V „Tyršáku“ FTVS sídlila přes 30 let, ale brzy bylo jasné, že to není nejlepší řešení. Starobylost a umístění v centru je pěkné, ale moderní vysokoškolský tělovýchovný areál, takový, jaké existovaly v zahraničí, to nepřipomínalo ani náhodou. Rekonstrukce nebyla možná, a tak v průběhu let vzniklo několik plánů na postavení nové fakulty na „zelené louce“ za městem (v Radotíně, v Troji, u Hostivic apod.). I když projekty byly dost konkrétní (několikrát jsme se jako učitelé vyslovovali, jak chceme mít zásuvky v laboratořích), vždy z realizace sešlo, většinou z ekonomických důvodů. Nakonec byla situace v TD dost vyhrocená. Stále něco vadilo, rekonstrukce kotelny, střechy, topení, divadélka, fasády Chotkova domu. Stálo to dost peněz a blokovalo výuku. Venkovní hřiště nevyhovovala z hygienických důvodů, v nevětrané oblasti pod Petřínem byl až osminásobně větší spad škodlivin, než připouštěly normy. Komu neladí tato „katastrofická“ vize s nostalgickými vzpomínkami, ať se podívá na čtyřstránkový článek ve Stadionu č. 42 z 18. října 1988 na str. 22 (škola nebo skansen?). V té době už se FTVS podílela s ČÚV ČSTV na výstavbě školicího a výzkumného centra na Strahově a před zahájením byla výstavba atleticko-herňi haly tamtéž.

Listopadový převrat přinesl politické uvolnění, snahu po nápravě majetkových křivd, a tak byl záhy na stole dislokační problém – kam s FTVS, když se ČOS hlásí o svá majetková práva na TD? Naštěstí se FTVS v polistopadové době relativně méně než ostatní fakulty UK „topila“ ve vlastních transformačních problémech, a tak mohla v rámci zjitřené doby poměrně konsolidovaně jednat jak s novými představiteli ČOS, kterým vyhradila v areálu místnosti pro

úřadování, tak se zástupci MŠMT, obrozujícího se Magistrátu i zanikajícího ÚV KSČ. Při uvažování, co se v Praze uvolní, přišla řeč na areál VŠP ÚV KSČ ve Vokovicích a už 8. prosince 1989 jsme získali podporu ministra prof. Adama v usilování o tento objekt. Získat souhlas příslušného tajemníka ÚV KSČ Vasila Mohority už nebyl takový problém. Vojenskou katedru FTVS vedl dlouhodobě jeho strýc Ivan Mohorita, který myšlenku podporoval, a KSČ měla v té době opravdu jiné priority. Háček, či spíše velký hák byl v tom, že majetkově areál VŠP nepatřil KSČ, ale Ministerstvu vnitra a KSČ se tak s „lehkým srdcem zřekla něčeho, co jí neříkalo pane“ (4. 1. 1990).

Areál ve Vokovicích byl budován od počátku padesátých let jako kasárna pro pohotovostní pluk Ministerstva vnitra, což byl represivní útvar, hrdě se hlásící k odkazu F. E. Dzeržinského, velitele Čeky (Mimořádná komise pro boj s kontrarevolucí) v porevolučním Rusku. Jde o jeden z mála větších komplexů v Praze, budovaných v architektonickém stylu „socialistického realismu“. Kasárna jsou v koncepci stavby dodnes dost znát (dlouhé chodby, dimenzování záchodů, v suterénu budovy A bylo dokonce solidní vězení). Se stavbou se pospíchalo, probíhala za ostnatými dráty a prováděli ji vězňové, včetně v té době hojných vězňů politických. Po dohotovení sloužila kasárna svému účelu jen krátce. Zřejmě byla „dost z ruky“, protože pohotovostní útvar záhy přesídlil do středu města a v areálu vznikla Vysoká škola politická ÚV KSČ. Vlastnické vztahy v té době moc neznamenal, a tak se nikdo neobtěžoval s převodem majetku na politickou stranu, kdo je majitelem se za čas zapomnělo, ostatně strana a vnitra byly dost propojené organizace.

Čekalo nás nemilé překvapení. Nejprve jsme museli přesvědčit Dislokační komisi hl. m. Prahy, že pro nás areál VŠP, který svou obestavěnou kubaturou zhruba trojnásobně převyšoval TD, není nadměrný. Během projednávání se přišlo v katastrálních knihách na to, že jde o majetek Ministerstva vnitra, které o tom, že jim škola patří vůbec nevědělo. Bláhově jsme se domnívali, že se toho snadno zřeknou, ale ministr Sacher se „zasekl“. Prohlásil, že jeho ministerstvo uvolnilo 123 svých objektů církvi a zbavování se dalšího majetku nepřipadá v úvahu. Nastal kolotoč jednání a nátlakových akcí, ve kterých vydatně pomáhali studenti FTVS. Dnes se jejich vynalézavosti a iniciativě ani nechce věřit. Zametali Prahu s nápisy „studenti FTVS na dlažbě“, skákali na trampolíně před Strakovou akademií při zasedání vlády s tím, že se budou učit na ulici, blokovali „kachlíkárnu“ (budova MV) na Letné, diskutovali s funkcionáři aj. Dost nám tehdy pomohlo veřejné mínění a autorita nových představitelů institucí. Nový rektor UK Radim Palouš si dobře pamatoval, že FTVS mu jako první fakulta dala možnost jako chartistovi veřejně na shromáždění studentů vystoupit hned v pondělí

ráno 20. 11. 1989. Podobně se nás zastával nový pražský primátor Jaroslav Kořán. Hodně pomáhalo nové vedení Sokola v čele s dr. Petrákem. Opakovaně se svého kolegu ve vládě snažil přesvědčit ministr prof. Adam. Ke změně stanoviska MV došlo až na jaře, kdy s námi k jednomu jednání na Letnou jela Věra Čáslavská, poradkyně prezidenta Havla, absolventka FTVS, které nebyla naše situace lhostejná. Na její naléhání svolil odpovědný náměstek ministra vnitra, že areál VŠP FTVS přenechají, a dokonce svolil, že to hned osobně oznámí studentům fakulty, kteří byli shromážděni ve velké tělocvičné TD. Potom už to bylo jednoduché. Do konce školního roku VŠP vyklidila budovu, přes prázdniny jsme se stěhovali a nový akademický rok na začátku října 1990 slavnostně zahajoval v areálu FTVS ve Vokovicích prezident Havel, spolu s novým ministrem školství prof. Vopěnkou a rektorem UK prof. Radimem Paloušem. Prezident Havel ve svém projevu tehdy ocenil činnost všech studentů v rámci převratových dní. Prohlásil listopadové dění za vzpuru ducha proti tuposti. Řekl, že budova VŠP byla svým způsobem symbolem této tuposti a novým úkolem studentů v areálu je pěstovat ducha a samostatné myšlení proti tuposti všeho druhu.

„Nová“ budova FTVS UK ve Veveřslavíně

S odstupem dvaceti let těžko hodnotit „co by kdyby“. Pravda je, že UK a její FTVS na transakci vydělala. Také bylo mnoho představ o využití a dostavbě získaného areálu ve smyslu větší vhodnosti pro potřeby tělovýchovného studia. Hodně projektů zůstalo na papíře, menšina se realizovala. Ovšem jen s pomocí nového areálu mohla FTVS v posledních letech více než zdvojnásobit počet studentů.

Prof. PhDr. Václav Hošek, DrSc.

bývalý děkan FTVS UK v letech 1987–1990
a vedoucí katedry pedagogiky, psychologie
a didaktiky TV v letech 1994–2003